

KOMMUNALØKONOMISK SVERMANALYSE · REVIDERTE 2025-TALL · 16.06.2026

Ørland kommune

Den gjeldstyngede forsvarskommunen som strammer disiplinert

Behovskorrigert KOSTRA-analyse av en liten, nyfusjonert forsvarskommune (Bjugn + Ørland, 2020) som — tyngt av svært høy investeringsgjeld og uten finansformue å lene seg på — driver de store velferdstjenestene under behovsnivå og erklærer det selv: «vi bruker mindre enn sammenlignbare». Soliditeten er ikke finansbåret, men en oppspart fondsbuffer som tæres ned for å dekke negative driftsresultat. Ett mønster skiller seg ut: sosial og barnevern ligger over behov — kommunens egne dokumenterte merforbruks- og levekårssektorer.

133,7 %

netto lånegjeld 2025 — hoveddriveren bak innstrammingen; «høy gjeldsbelastning som gir oss liten økonomisk handlefrihet» (kap. 4)

2,3 %

disposisjonsfond 2025 — kraftig redusert buffer; fondet tæres ned fra 164,4 mill (2023) for å dekke underskudd (kap. 4)

–67,4 mill

pleie og omsorg under behovsnivå (2025) — villet, dokumentert lavkostdrift inn i en periode med sterkt stigende behov (kap. 2)

–47,1 mill

sosial over behov — drevet av reelt, dokumentert utenforskap (uføre/AAP, psykisk helse, levekår), ikke lokal raushet (kap. 3)

Hovedår 2025 (reviderte KOSTRA-tall); 2024 som sammenligning. Kommunenr 5057 (Trøndelag), ~11 000 innbyggere (folketall-nevner 2025 = 10 706). SSB revidert 16.06.2026. Alle markeringer: **VISER** = tall med kilde · **TOLKNING** = vurdering. Språkregel: «indikasjon på effektiviseringspotensial» — aldri «sløsning».

Sammendrag for kommunestyret: gjeldstynget, men disiplinert under behov

VISER Ørland driver i 2025 **de store tjenestene under behovsnivå**: pleie og omsorg –67,4 mill, grunnskole –28,0 mill, sosial er over behov med –47,1 mill (forbruk over), kommunehelse –6,3 mill. Over behov ligger **sosial (+47,1 mill forbruk over), barnevern (+13,3 mill), barnehage (+2,0) og administrasjon (+1,7)**. Samtidig er finanssiden strammere enn folketallet skulle tilsi: netto lånegjeld er **133,7 %**, disposisjonsfondet er nede i **2,3 %**, og netto driftsresultat er fortsatt negativt (**–0,9 %**).

TOLKNING Ørland er en liten, nyfusjonert forsvarskommune (Bjugn + Ørland, 2020, vertskap for kampflybasen) der **høy investeringsgjeld — ikke svak tjenesteproduksjon — er den reelle driveren** bak innstrammingen. Soliditeten er **fonds-/driftsbåret, ikke finansbåret**: det finnes ingen energi- eller kraftformue, og disposisjonsfondet tæres ned (164,4 → 131,5 mill gjennom 2023 alene) for å dekke negative driftsresultat (–42,5 mill i 2023, –23,5 mill i 2024). Kommunen **innførte eiendomsskatt fra 2023** (1→4 promille) for å overleve — motsatt av en skattevegrende rik kommune. Under-behov er **villet effektivitet, dokumentert av kommunen selv** («vi bruker mindre enn sammenlignbare ... ligger lavest eller i nedre del»). Sosial og barnevern stikker seg ut over behov fordi kommunen har et reelt, dokumentert utenforskap og fordi barnevern/helse nettopp er kommunens egne merforbrukssektorer — ikke lokal raushet (kap. 3).

2024 → 2025-utviklingen. Med reviderte 2025-tall er innstrammingen på de tyngste tjenestene blitt *dypere*: pleie og omsorg gikk fra –47,3 til –67,4 mill under behov, grunnskole fra –22,3 til –28,0, og kommunehelse snudde fra over (+2,8) til under (–6,3) behov. Barnehage falt fra +8,5 til +2,0. **Sosial holdt seg dypt over behov** (–46,9 → –47,1 mill forbruk over), og barnevern forble klart over (+14,3 → +13,3). Ørland driver altså stadig strammere på de store tjenestene, mens over-behov-sektorene (sosial, barnevern) er stabile. 2025 er hovedåret; 2024 vises som sammenligning.

AVVIK MOT BEHOV, MILL KR/ÅR	PLO	GRUNNSK.	BARNEH.	KOM.HELSE	SOSIAL	BARNEV.	ADM.
2024 (revidert)	–47,3	–22,3	+8,5	+2,8	–46,9	+14,3	–0,4
2025 (revidert)	–67,4	–28,0	+2,0	–6,3	–47,1	+13,3	+1,7

Merk: for sosial er forbruk over behov ført som negativt avvik i tabellen (jf. kap. 1) — sektoren ligger reelt over behovsnivå begge år.

Hovedbildet i fem punkter

- Høy gjeld er driveren** — netto lånegjeld 133,7 % (kommunen oppga 154,9 % i 2023, mot landet 92,2 %); innstrammingen handler om gjeld, ikke svak tjenesteproduksjon.
- Disiplinert lavkostdrift** på de store tjenestene — PLO, grunnskole og kommunehelse under behov, og PLO/grunnskole dypere enn i 2024. Kommunen erklærer det selv.
- Soliditeten er fonds-/driftsbåret, ikke finansbåret** — ingen kraftformue; disposisjonsfondet (2,3 %) tæres ned for å dekke negative driftsresultat (kap. 4).
- Sosial og barnevern er anomaliene over behov** — drevet av reelt utenforskap og av kommunens egne dokumenterte merforbrukssektorer, ikke lokal raushet (kap. 3).

5. **Innførte eiendomsskatt fra 2023** (1→4 promille) for å sikre forutsigbar drift — en kommune som tar i bruk en stor inntektskilde fordi gjeld og driftsnivå presser (kap. 5).

Det viktigste skillet i rapporten. Ørland har ikke primært et utgiftsproblem på velferdstjenestene — der drives nesten alt under behov, og kommunen erklærer selv at den ligger «lavest eller i nedre del». Spørsmålet kommunestyret bør stille er todelt: **hvor robust** er en soliditet som hviler på et raskt krympende fond og ny eiendomsskatt snarere enn på en driftsmargin (NDR fortsatt -0,9 %), og **hvor mye** av under-behov-driften på PLO og grunnskole er villet effektivitet kontra en underdekning kommunen selv advarer mot («ikke et tjenesteområde der vi kan ta alt av omstilling»), inn i en periode med sterkt stigende eldrebehov.

Behovskorrigerings mot Grønt hefte-kriteriene. Landssnitt PLO netto (Landet uten Oslo): 2024 27 195 → 2025 28 582. Kapittel 6 dokumenterer metode, kilder og forbehold — herunder de ærlige hullene i kildegrunnet for en liten, nyfusjonert kommune.

1 · Det behovskorrigerte bildet: store tjenester under behov, sosial og barnevern over

VISER Korrigert for utgiftsbehovet i inntektssystemet (Grønt hefte) driver Ørland i 2025 de tunge tjenestene under behovsnivå, mens sosial og barnevern ligger klart over. Avvik per sektor, 2025 mot 2024:

SEKTOR	AVVIK MILL 2025	AVVIK MILL 2024	RETNING
Pleie og omsorg	-67,4	-47,3	under behov, dypere
Grunnskole	-28,0	-22,3	under behov, dypere
Kommunehelse	-6,3	+2,8	var over, nå under
Administrasjon	+1,7	-0,4	om lag på behov
Barnehage	+2,0	+8,5	over, men ned mot behov
Barnevern	+13,3	+14,3	klart over behov
Sosial	+47,1	+46,9	dypt over behov, stabilt

2025 hovedår (reviderte tall); 2024 som sammenligning. Forventet = behovsindeks × landssnitt; negativt avvik = under behovsnivå, positivt = forbruk over behovsnivå. Kr/innb 2025: PLO -6 298, grunnskole -2 619, barnehage +191, kommunehelse -584, sosial -4 400 (forbruk over), barnevern +1 238, administrasjon +157. Folketall-nevner 2025 = 10 706.

TOLKNING Mønsteret er typisk for en stram distriktskommune: de tre tyngste velferdspostene (PLO, grunnskole, kommunehelse) drives under behov — og PLO/grunnskole *dypere* enn i 2024 — mens to klare over-behov-sektorer (sosial, barnevern) drar i motsatt retning. «Ostehøvel» er derfor feil verktøy: den høvler i sektorer som allerede ligger under behovsnivå, der ytterligere kutt er kapasitetsrisiko, ikke en indikasjon på effektiviseringspotensial. Det reelle analyse-spørsmålet er konsentrert til over-behov-sektorene (sosial og barnevern, kap. 3) og til finanssiden (kap. 4) — ikke til et bredt overforbruk.

To kvalitative forbehold til behovsbildet. Drift under behov kan være villet effektivitet *eller* underdekning. Her trekker kommunens egne dokumenter i retning av villet effektivitet: budsjett 2024 sier ordrett at Ørland «bruker mindre penger enn andre i samme KOSTRA-gruppe og landet ... vi har en effektiv drift, og ligger lavest eller i nedre del». Samtidig advarer kommunen om at det «ikke [finnes] et

tjenesteområde ... hvor vi kan ta alt av omstilling», og kontrollutvalget peker på svakheter i grunnskolen (lavere lærertetthet, rekruttering) — så den stramme driften er ikke uten kvalitetsrisiko, selv med grunnskolepoeng 39,0.

2 · Pleie og omsorg: villet lavkostdrift inn i sterkt stigende behov

VISER Ørlands PLO-brutto er **31 819 kr/innb** i 2025, og behovskorrigert ligger PLO **67,4 mill under behov** (–6 298 kr/innb, kap. 1) — det største under-behov-avviket i kommunen. Drill-down på funksjon og art:

PLO-STRUKTUR 2025	KR/INNB	ARTER / NØKKELTALL 2025	VERDI
SUM PLO brutto	31 819	Lønn, kr/innb	24 868
— Institusjon (253+261)	12 720	Kjøp fra private, kr/innb	1 698
— Hjemmebaserte (254+257+258)	18 092	Refusjon ressurskrevende, kr/innb	2 654
herav bofellesskap (257)	8 309	Brutto per institusjonsplass, kr	1 835 988
		Andel 80+ langtidsopphold	5,3 %

Landssnitt PLO netto (Landet uten Oslo): 2024 27 195 → 2025 28 582. Folketall-nevner 2025 = 10 706.

TOLKNING To trekk peker seg ut. For det første er driften **lønnstung og egenprodusert** (lønn 24 868 kr/innb, lavt privat kjøp på bare 1 698) — en typisk distrikts-PLO uten utstrakt privat tjenestekjøp. For det andre er strukturen vridd mot **hjemmebaserte tjenester og bofellesskap** (18 092 kr/innb, funksjon 257 alene 8 309) med en lav andel langtidsplasser (5,3 %). Refusjonen for ressurskrevende brukere (2 654 kr/innb) demper netto. At PLO ligger dypt under behov er — sett mot kommunens egen erklæring om å «ligge lavest eller i nedre del» — en indikasjon på at effektiviseringspotensialet i stor grad allerede er tatt ut, ikke at det finnes slakk. Kutt rettet mot de tyngste brukerne gir dessuten liten nettoeffekt fordi refusjonen faller bort.

Strukturelt PLO-press tross under-behov. Budsjett 2024: «utviklingen i Ørland kommune viser en økning i de eldste aldersgruppene som vil kreve betydelig flere ressurser ... i tillegg er det en økning i ressurskrevende tjenester både for barn, unge og voksne ... behovet for flere årsverk innen sektoren vil være stort i årene som kommer.» Kontrollutvalget (2024) markerer demensomsorg, tildeling av tjenester (mange utskrivningsklare pasienter kommunen ikke klarer å ta imot) og rekruttering/sykefravær som høyrisiko. Under-behov-driften (–67,4 mill) er altså en **stram inngang til en periode med sterkt stigende behov** — ikke en sektor med slakk. (Forbehold: hovedrapporten fra forvaltningsrevisjonen av hjemmetjenesten med tallfestede funn ble ikke funnet i lesbar form — se kap. 6.)

3 · Sosial og barnevern: over behov — utenforskap og kommunens egne merforbrukssektorer

VISER Sosial er den **dypeste over-behov-sektoren** i Ørland: forbruk +47,1 mill over behov i 2025 (–4 400 kr/innb), stabilt fra +46,9 i 2024. Barnevern ligger også klart over: **+13,3 mill** (+1 238 kr/innb). Dette står i kontrast til kommunens øvrige profil, der de store tjenestene drives under behov.

TOLKNING Avvikene forklares **ikke** av lokal raushet, men av faktorer kommunen i liten grad styrer:

1. **Reelt, dokumentert utenforskap bak sosial-over-behov.** Budsjett 2024: «Ørland kommune har et større utenforskap enn sammenlignbare kommuner ... flere uføre og personer på arbeidsavklaringspenger (ofte grunnet psykisk helse) ... men ikke flere ordinære arbeidsledige.» Folkehelseoversikten viser høy andel med dårlig selvopplevd helse, økende psykiske plager og en innvandrerrøkning på 155 % (2010–2020). Som forsvarskommune har Ørland en befolkning i endring. Kommunen kjører et treårig «utenforskaps-prosjekt» som svar.
2. **Barnevern (og helse) er kommunens egne dokumenterte merforbrukssektorer.** Årsberetning 2023: «Det er innenfor barnevern og helse vi har hatt merforbruk i 2023.» For 2024 forklares avviket mot budsjett ved «vekstsektoren» med barnevern og helse (korttidsavdeling, hjemmesykepleie og BPA). VISER-barnevern over behov (+13,3 mill) sammenfaller altså med kommunens egen overskridelsesrapportering — en sterk avstemming.

Sammensatt helse-/PLO-bilde. Aggregert ligger PLO under behov (kap. 2), men kommunen rapporterer kostnadspress og «økning i ressurskrevende tjenester både for barn, unge og voksne» — forenlig med VISER-arten «refusjon ressurskrevende 2 654 kr/innb». Over-behov i sosial og barnevern er derfor ikke et uttrykk for at kommunen prioriterer disse høyere enn andre tjenester, men at de er drevet av reelle, eksogene behov (utenforskap, levekår, vekst i ressurskrevende) som i liten grad lar seg budsjettere bort.

LAG 1 Gulvet er rettighetslovgivningen. Både sosialhjelp (sosialtjenesteloven) og barnevern (barnevernsloven) er rettighets-/lovstyrte; nivået kan ikke fritt kuttes ned mot behovsindeksen. En eventuell indikasjon på effektiviseringspotensial ligger derfor ikke i ytelsesnivået, men i å redusere de bakenforliggende driverne (kvalifisering, arbeidsretting, tidlig innsats) der kommunen faktisk har handlingsrom — slik utenforskaps-prosjektet forsøker.

Hvorfor dette er rapportens hovedfunn. I en kommune som ellers driver disiplinert under behov, er sosial og barnevern det stedet der profilen brytes. Tolkningen er at bruddet er *strukturelt* (utenforskap + levekår + vekstsektor), ikke et uttrykk for at Ørland prioriterer disse områdene høyere enn andre. Det betyr at avvikene i liten grad er lokale prioriteringsvalg som kan reverseres med budsjettvedtak — og at de bør leses som indikatorer på reelle levekårs- og behovsutfordringer, ikke som overforbruk.

4 · Finans: gjeldstynget, fondsbåren soliditet som tæres ned

% AV BRUTTO DRIFTSINNTEKTER	2025	REFERANSE / KOMMENTAR
Netto driftsresultat	-0,9	fortsatt negativt; bedring fra -3,5 % (2023), men under TBU-anbefaling 1,75
Disposisjonsfond	2,3	kraftig redusert buffer — fra 10,8 % (2023); fondet tæres ned
Netto lånegjeld	133,7	svært høy; kommunen oppga 154,9 % i 2023 (landet 92,2 %)
Sykefravær (legemeldt, kommunens ansatte)	9,7 %	vedvarende over landssnitt 7,7 %

Reviderte tall (KOSTRA). Disposisjonsfondet var 164,4 mill ved inngangen til 2023 og 131,5 mill ved utgangen, etter 32,9 mill i fondsbruk samme år.

Avstemming av soliditeten — det viktigste finanspoenget. I motsetning til en finanssikret rik kommune har Ørland **ingen energi- eller kraftformue** å lene seg på. Soliditeten er **fonds-/driftsbåret**: et oppspart disposisjonsfond brukes til å dekke negative netto driftsresultat (-42,5 mill i 2023, -23,5 mill i 2024). Fondet er derfor tært ned fra 164,4 mill (2023) til en buffer på bare **2,3 %** i 2025. Soliditeten hviler altså på en raskt krympende oppspart buffer kombinert med ny eiendomsskatt — ikke på finansavkastning eller en positiv driftsmargin. Dette er en kvalitativt annerledes — og mer sårbar — soliditet enn et fondstall isolert antyder.

VISER Netto lånegjeld er **133,7 %** — svært høyt; kommunen oppga 154,9 % i 2023-årsberetningen, mot landet ekskl. Oslo 92,2 % og KOSTRA-gruppe 8 på 96,6 %. Gjentatte formuleringer i kommunens dokumenter beskriver «høy gjeldsbelastning som gir oss liten økonomisk handlefrihet». Gjelden henger sammen med stort investeringsbehov (vann/avløp, helsebygg, boligprosjekt), forsterket av at styringsrenten steg fra 2,75 % til 4,5 % gjennom 2023.

TOLKNING Driveren bak innstrammingen er altså **ikke skattesvikt, men gjeld pluss negative driftsresultat**. Nedgangen i netto lånegjeld fra 154,9 % (2023) til 133,7 % (2025) skyldes trolig vekst i driftsinntekter (eiendomsskatt, rammetilskudd) snarere enn nedbetaling. NDR har bedret seg fra -3,5 % (2023) til -0,9 % (2025), men er fortsatt negativt — kommunen har levert underskudd flere år på rad. Et vedvarende sykefravær på 9,7 % (mot landssnitt 7,7 %, og et måltall på 8 % kommunen «ikke har lyktes» med) legger ekstra press på en allerede stram drift via vikar- og overtidskostnader.

Den ærlige lesningen. Ørland er en gjeldstyngt kommune som disiplinert holder velferdsdriften under behov, men der bufferen smuldrer: «2,3 % disposisjonsfond» og «133,7 % gjeld» bør leses sammen med «-0,9 % NDR». Det er en stram, gjeldstyngt løpende drift der den eneste reelle stabilisatoren — fondet — nær er oppbrukt, og der ny eiendomsskatt og inntektsvekst er det som så langt har holdt regnskapet sammen.

5 · Handlingsrom: effektiviseringspotensialet er i stor grad tatt ut — inntektssiden er allerede i bruk

VISER Ørland erklærer selv at kommunen «bruker mindre penger enn andre i samme KOSTRA-gruppe og landet ... innenfor grunnskole, barnehage, pleie og omsorg ... også kommunehelse og sosiale tjenester», med «effektiv drift ... lavest eller i nedre del». Oppvekst omtales i budsjett 2023 som «svært kostnadseffektiv» med «liten mulighet for ytterligere innsparinger uten at det vil gå på bekostning av lovkrav ... og kvaliteten i tjenestetilbudet». Kommunen kjørte et økonomiprojekt (20 MNOK 2024 → 40 MNOK 2025).

TOLKNING Dette snur den vanlige handlingsromslogikken på hodet. Når de store tjenestene allerede ligger under behov og kommunen selv dokumenterer lavt kostnadsnivå, er **effektiviseringspotensialet i stor grad allerede tatt ut** — ytterligere kutt på PLO/grunnskole er kapasitets- og kvalitetsrisiko, ikke frigjort handlingsrom. Kommunen advarer eksplisitt om at det «ikke [finnes] et tjenesteområde ... hvor vi kan ta alt av omstilling».

Inntektssiden: eiendomsskatt

	GREP	LAG	STATUS	FRIKSJON
I1	Eiendomsskatt — innført fra 2023; under opptapping 1→4 promille	Inntekt	i bruk	middels

VISER Ørland **innførte eiendomsskatt fra 2023** (1 promille, ~8 mill kr) for å «sikre forutsigbar drift ut fra tjenestebehov og struktur», med opptapping til 2 promille (2024/2025), 3 promille (2026) og 4 promille (2027). **TOLKNING** Til forskjell fra en rik kommune med en frivillig avstått eiendomsskatt har Ørland **allerede tatt i bruk** sin store inntektsopsjon — og trapper den opp — nettopp fordi gjeld og driftsnivå presser. Det reelle handlingsrommet på inntektssiden er dermed i hovedsak allerede disponert: opptappingen mot 4 promille i 2027 er innregnet, og det gjenstår lite uutnyttet skattepotensial uten å gå utover normalsatsene.

Handlingsromslogikken. De store velferdstjenestene gir lite ytterligere potensial uten kapasitetsrisiko (de ligger alt under behov), og den åpenbare inntektsopsjonen er allerede tatt i bruk. Det reelle valget står derfor mellom (a) å fortsette stram drift mens demografipresset stiger, (b) å tære videre på et nær oppbrukt disposisjonsfond, eller (c) å hente strukturelle gevinster i over-behov-sektorene (sosial, barnevern) gjennom å redusere de bakenforliggende driverne — ikke ytelsesnivået. Dette er et **politisk og strukturelt valg**, ikke et identifiseringsproblem av åpenbar slakk.

6 · Metode, kvalitetssikring og forbehold

VISER / TOLKNING-skillet

Gjennom hele rapporten skiller vi **VISER** (tall med kilde) fra **TOLKNING** (vurdering). De behovskorrigerte avvikene, PLO-drill-down, finansindikatorene og sosial-/barnevernstallene er VISER. Forklaringen på sosial-/barnevern-anomalien, vurderingen av soliditetens robusthet og av om lavkostdriften er villet effektivitet eller underdekning er TOLKNING. Språkregelen er konsekvent: «indikasjon på effektiviseringspotensial» — aldri «sløsning».

Kilder

- **SSB / KOSTRA** — reviderte 2025-tall (publisert 16.06.2026); behovskorrigerte avvik, PLO-funksjons- og artsdata, finansindikatorer, sykefravær.
- **Grønt hefte (KDD)** — utgiftsbehov/kostnadsnøkler for behovskorrigeringen.
- **Ørland kommune — årsberetning 2023** (netto lånegjeld 154,9 %, NDR –3,5 %, disposisjonsfond 164,4 → 131,5 mill, merforbruk barnevern/helse) og **budsjett 2023/2024** (eiendomsskatt 1→4 promille, «bruker mindre enn sammenlignbare», utenforskap, demografivekst).
- **Konsek Trøndelag / kontrollutvalget** — risiko- og vesentlighetsvurdering 2024 (arbeidskraft, sykefravær, demensomsorg, tildeling); oppfølging av forvaltningsrevisjon av hjemmetjenesten (2024); planlagt forvaltningsrevisjon «økonomisk styring og bærekraft» (2026).
- **Folkehelseoversikt** — selvopplevd helse, psykiske plager, innvandrerøkning 155 % (2010–2020); **oversiktsdok. helse/familie** — ~300 årsverk, demografipress.

Forbehold og hull (ærlig om hva som ikke ble funnet)

1. **2024- og 2025-årsberetning i lesbar fulltekst ikke verifisert direkte.** 2024-NDR (–23,5 mill) er hentet fra budsjettomtale/søketreff, ikke fra reviderte tabeller; 2025-årsberetning forelå ikke offentlig ved søketidspunkt.
2. **Forvaltningsrevisjon hjemmetjenesten (hovedrapport).** Bekreftet gjennomført/fulgt opp (2024), men hovedrapportens tallfestede funn (bemanning, vikarbruk, avvik, ventelister) ble ikke funnet i lesbar form — kun referert i kontrollutvalgets sakliste. PLO-enhetskostnadsdriverne er derfor indikative.
3. **Ingen Ørland-spesifikke statlige tilsynsrapporter 2023–2025 lokalisert** (Statsforvalteren/Helsetilsynet). Det eldste relevante treffet gjelder Bjugn (2017, før sammenslåing) og er ikke brukt som kilde for dagens Ørland.
4. **Presise KOSTRA-tabeller per sektor i kommunens egne dokumenter ble ikke ekstrahert** — kommunen oppgir kvalitativt at den ligger «lavest eller i nedre del»; VISER er fasit her.
5. **PS-/saksnr.** for budsjettvedtak og økonomiprojektet (20 → 40 MNOK) ble ikke gjengitt med presise referanser; PLO-funksjonssplitten er føringssensitiv mellom kommuner (sum PLO er robust).

Hva analysen bevisst ikke gjør. Den anbefaler ikke flat ostehøvel i sektorer som alt ligger under behov (kapasitetsrisiko, ikke potensial), den leser ikke disposisjonsfondet på 2,3 % som en romslig buffer (det er tært ned og tjener til å dekke underskudd), og den tolker ikke sosial-/barnevern-avviket som lokal raushet. Hovedfunnet — over-behov i sosial og barnevern som strukturell anomali — og hovedforbeholdet — soliditetens fonds-/driftsbårne, krympende karakter — er rapportens to viktigste lesninger.

Kilder: SSB/KOSTRA (reviderte 2025-tall, publisert 16.06.2026) · Grønt hefte 2025/2026 (KDD) · Ørland kommunes årsberetning 2023 og budsjett 2023/2024 · Konsek Trøndelag (kontrollutvalgets risikovurdering 2024; oppfølging hjemmetjeneste; planlagt forvaltningsrevisjon 2026) · folkehelseoversikt og oversiktsdokument helse/familie. Hovedår 2025; 2024 som sammenligning. Analysen følger VISER/TOLKNING-skillet og språkregelen om «effektiviseringspotensial».